

Bilag 6

**Profus 2022. Grusgrav ved Rom Syd.
Kortlægning af bilag iv-arter samt
besigtigelse af projektarealer og tilstødende
skovarealer.**

KORTLÆGNINGSNOTAT

Grusgrav ved Rom Syd

KORTLÆGNING AF BILAG IV-ARTER SAMT BESIGTIGELSE AF PROJEKTAREALER OG TILSTØDENDE SKOVAREALER.

14-11-2022

Profus Naturrådgivning ApS

Udarbejdet af:

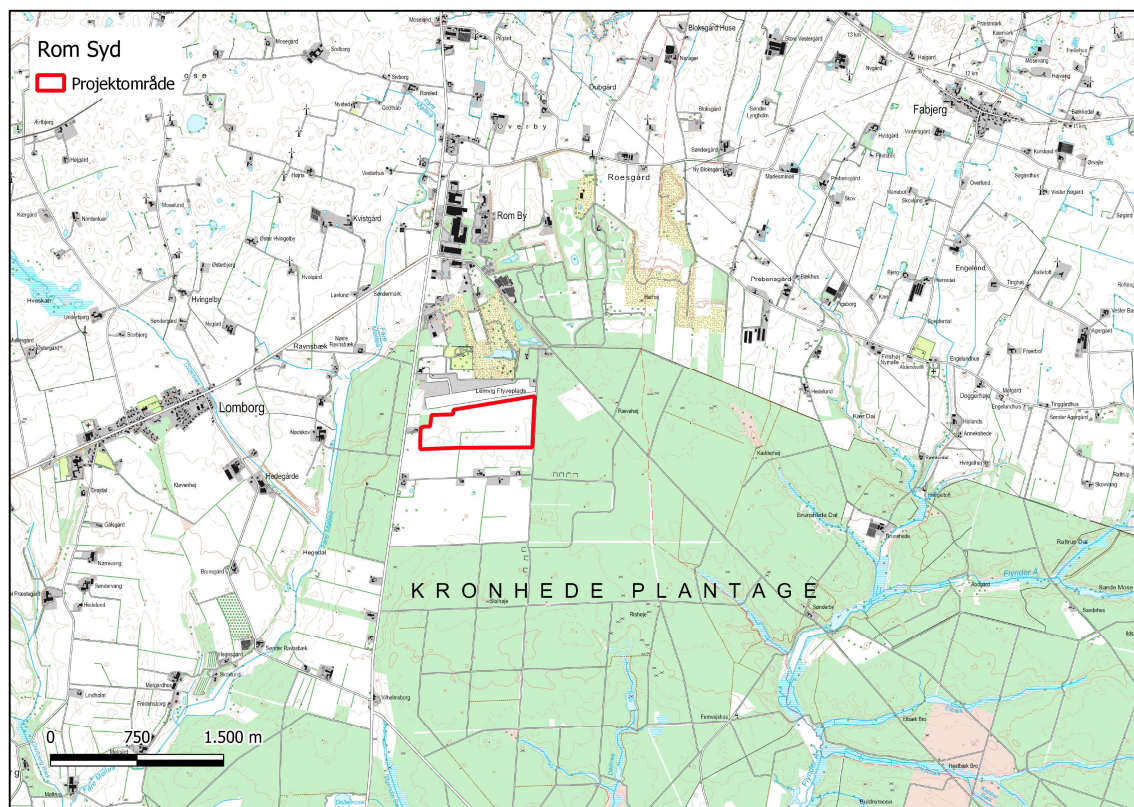
Simon R. Waagner

Indholdsfortegnelse

1	Baggrund	3	
2	Potentiel forekomst af Bilag IV-arter ved Rom Syd	3	
2.1	Potentiel forekomst af markfirben i området		4
2.2	Padder		4
2.2.1	Bilag IV-padder		4
2.2.2	Andre padder		4
2.3	Potentiel forekomst af øvrige bilag IV-arter ved Rom Syd		4
2.3.1	Flagermus		4
2.3.2	Bæver		5
2.3.3	Odder		6
2.3.4	Ulv		6
2.3.5	Øvrige bilag IV-arter		6
3	Kortlægning af bilag IV-arter	6	
3.1	Afgrænsning af kortlægningsindsatsen		6
3.1.1	Kortlægning af padder		6
3.1.2	Kortlægning af træers potentiale som levested for flagermus.		6
3.1.3	Andre bilag IV-arter		6
3.2	Kortlægning af padder		6
3.2.1	Resultater af kortlægningen af padder		8
4	Kendte forekomster af rødlistede arter	10	
5	Besigtigelse af projektarealer	12	
5.1	Kortlægning af træers potentiale som levested for flagermus		20
5.2	Besigtigelse af tilstødende fredskovarealer		20
6	Referencer	26	

1 Baggrund

I forbindelse med planlægningen af inddragelse af nye arealer til råstofindvinding ved Rom Syd, se Figur 1, har Asker Geyti bedt Profus Naturrådgivning om, at foretage kortlægning af relevante bilag IV-arter samt besigtigelser af projektarealerne og tilstødende fredsskovarealer. Kortlægningen blev gennemført for, at opnå et bedre grundlag for miljøvurdering af potentielle påvirkninger ved etablering af råstofindvinding i projektarealerne.

Figur 1 Kort over projektområdet ved Rom Syd.

2 Potentiel forekomst af Bilag IV-arter ved Rom Syd

Ved kortlægningen var der fokus på bilag IV-arter, der potentielt kan anvende de berørte arealer som yngle- eller rastelokaliteter. Der blev ikke foretaget kortlægning af bilag IV-arter, der ud fra den eksisterende viden om deres udbredelse i Danmark, på forhånd kunne udelukkes, at forekomme i nærheden af projektarealerne.

På baggrund af den eksisterende viden om de danske bilag IV-arters udbredelse og krav til levesteder, samt Regionens afgrænsningsudtalelse (Ref. 10), blev det vurderet relevant, at udføre kortlægning af padder og kortlægning af træers potentiale for forekomst af flagermus.

Udbredelsen af de danske bilag IV-arter er kendt særdeles godt på et overordnet niveau og store mængder af data vedr. deres udbredelse er tilgængelig (Ref. 1, Ref. 2, Ref. 3, Ref. 6, Ref. 9). På helt lokalt plan og på lokalitetsniveau kan det derimod være nødvendigt, at foretage

målrettet kortlægning af relevante arter for, at kunne udelukke eller bekræfte forekomster af bilag IV-arter.

2.1 Potentiel forekomst af markfirben i området

Den nærmeste kendte forekomst af markfirben er fra den sydlige del af Kronhede Plantage, hvor arten blev registreret NOVANA-kortlægninger af arten i 2010. Der foreligger desuden registreringer af arten fra den sydlige del af Klosterhede Plantage. Andre kendte forekomster ligger på væsentlig større afstand.

Der er desuden blevet foretaget eftersøgning efter markfirben i af arealer ved den eksisterende grusgrav nord for projektarealerne i forbindelse med NOVANA-kortlægninger af arten i 2015, hvor der ikke blev fundet markfirben.

2.2 Padder

2.2.1 Bilag IV-padder

Strandtudse: Der er ingen kendte forekomster af strandtudse i nærheden af Rom Syd er fra lokaliteter på meget lang afstand f.eks. ved vestkysten af Jylland.

Spidssnudet frø: Arten er kun kendt fra lokaliteter på stor afstand fra Rom Syd. Nærmeste validerede fund i nyere tid er fra et område mellem Nr. Nisum og Lemvig i 2014.

Stor vandsalamander: Der foreligger en registrering af arten nord for Rom By i 2012. Arten blev desuden kortlagt nord for Lomborg med larver på to lokaliteter i 2014. Stor vandsalamander er desuden i 2021 blevet registreret et stykke øst for Rom By ved Harhøj.

Alle øvrige danske arter af bilag IV-padder forekommer kun på meget stor afstand til Rom Syd.

2.2.2 Andre padder

Ud over de nævnte bilag IV-padder forekommer to paddearter i nærheden af Rom Syd.

Skrubtudse: Der foreligger kendte fund af skrubtudse fra arealer mod sydvest i 2012 samt fra Harhøj og fra Stalhøje (Stallhøje) i skoven syd for syd for det åbne areal syd for projektområdet.

Lille vandsalamander: Den nærmeste kendte forekomst er fra nord for Rom By samt flere steder længere mod øst og vest. Fund fra de seneste 10 år kun relativt langt mod vest og fra nord for Lemvig.

Butsnudet frø: Ingen kendte forekomster meget tæt på Rom Syd, men kendte forekomster relativt tæt på i alle retninger.

2.3 Potentiel forekomst af øvrige bilag IV-arter ved Rom Syd

2.3.1 Flagermus

På baggrund af det generelle kendskab til udbredelsen af flagermus i Danmark (Ref. 2, Ref. 9), kan der opføres seks arter af flagermus, der potentielt kan forekomme i området omkring Rom Syd, samt yderligere fire arter, der er kendt fra områder på nogen større afstand.

Arter af flagermus, der har kendte forekomster i nærheden af Rom Syd:

Damflagermus forekommer spredt i landsdelen og er kendt fra store dele af Jylland med hovedforekomsten i det centrale og nordlige Jylland.

Damflagermus yngler primært i bygninger men kan også yngle i hule træer. Arten overvintrer underjordisk f.eks. i bunkere og kalkminer. Damflagermus fouragerer primært lavt over vandoverfladen på søer men kan også træffes på andre lokalitetstyper når den bevæger sig mellem fouragerings- og rastelokaliteterne.

Vandflagermus. Arten er kendt fra det hele Danmark og almindeligt udbredt i landsdelen omkring Rom Syd. Vandflagermus raster og yngler i hule træer, og overvintrer primært i bunkere og kalkminer men kan også gå i dvale i hule træer. Arten fouragerer primært lavt over vandoverfladen på søer og vandløb. Vandflagermus kan træffes på andre lokalitetstyper når den bevæger sig mellem fouragerings- og rastelokaliteterne.

Brunflagermus. Arten er kendt fra store dele af Danmark, men forekommer kun spredt i Vestjylland, herunder fra lokaliteter i nærheden af Lemvig. Brunflagermus yngler og overvintrer i hule træer. Brunflagermusen er kendt for, at flyve meget lange togter på op til 40 km på en enkelt nat.

Sydflagermus er kendt fra det hele Danmark og almindeligt udbredt i landsdelen omkring Rom Syd. Sydflagermus yngler og overvintrer i bygninger, dvs. ikke i træer. Sydflagermus fouragerer normalt i middel til stor højde f.eks. langs skovbryn ved veje og lysninger i skove.

Troldflagermus. Arten er kendt fra store dele af Danmark herunder store dele af Jylland men forekommer mere spredt i landsdelen omkring Rom Syd. Troldflagermus yngler og overvintrer primært i hule træer, men også i bygninger. Arten er generelt knyttet til områder med løvskov og fouragerer normal i lav højde langs levende hegn, i haver og skovkanter.

Dværgflagermus er kendt fra det hele Danmark men er mere spredt forekommende i det vestlige Jylland. Dværgflagermus yngler og overvintrer i såvel hule træer som bygninger og fouragerer normalt i lav højde langs levende hegn, i haver og skovkanter.

På større afstand er der kendte forekomster af andre arter af flagermus herunder Brandts flagermus og frynseflagermus der er kendt fra enkelte forekomster i landsdelen samt langøret flagermus som har enkelte kendte forekomster i landsdelen, men som oftest træffes længere mod øst i Jylland. Skimmelflagermus har de senere år desuden vist sig, at være mere udbredt i det vestlige Jylland end tidligere antaget.

2.3.2 Bæver

Bæver forekommer i Klosterhede Plantage og er også blevet registreret i Kronhede Plantage på relativt stor afstand til Projektområdet. Arten er knyttet til søer og vandløb og forekommer kun som strejfende individer på arealer langt fra søer og vandløb.

2.3.3 Odder

Odder forekommer i Klosterhede Plantage ved Flynder Å og er også blevet registreret ved Fåre Mølleå på relativt stor afstand til Projektområdet. Arten er knyttet til søer og vandløb og forekommer kun som strejfende individer på arealer langt fra søer og vandløb.

2.3.4 Ulv

Der er kendte forekomster af ulv i Klosterhede Plantage. Da ulv er en meget mobil art er det sandsynligt, at den også kan træffes i Kronhede Plantage.

2.3.5 Øvrige bilag IV-arter

De øvrige danske arter af bilag IV-arter vurderes, på grundlag til den eksisterende viden om deres forekomster og udbredelse, ikke, at forekomme i nærheden af Rom Syd.

3 Kortlægning af bilag IV-arter

3.1 Afgrænsning af kortlægningsindsatsen

På baggrund af kendskabet til bilag IV-arterne med kendt udbredelse i nærheden og disse arters krav til levesteder, samt Regionens afgrænsningsudtalelse (Ref. 10), blev det vurderet relevant, at udføre kortlægning af padder og kortlægning af træers potentiale for forekomst af flagermus.

3.1.1 Kortlægning af padder

For padder blev der er udlagt et undersøgelsesområde, der omfatter projektområdet og en 500 meters zone omkring dette. Undersøgelsesområdet blev udvidet lidt i den nordøstlige del i et område med søer i tidligere grusgrave.

3.1.2 Kortlægning af træers potentiale som levested for flagermus.

Jf. høringsvar fra Naturstyrelsen, der påpeger, at der er levesteder for flagermus i omegnen til projektområdet, blev projektområdets træer besigtiget overordnede mht. deres beskaffenhed ift. alder og potentiale for forekomst af hulheder, der kan anvendes af flagermus.

Træer inden for projektområdet, samt langs afgrænsningen af dette, blev kortlagt for potentiale for forekomst af flagermus.

3.1.3 Andre bilag IV-arter

Der blev ikke foretaget dedikerede kortlægninger i forhold til bilag IV-arter ud over de ovennævnte kortlægninger af padder og besigtigelser af træer mht. egnethed som levesteder for flagermus.

3.2 Kortlægning af padder

For, at kortlægge potentielle forekomster af bilag IV-arterne stor vandsalamander og spidssnudet frø blev der jf. den teknisk anvisning for den nationale overvågning af bilag IV-padder i NOVANA-programmet (Ref. 8) foretaget kortlægning ved ketsjning i dagtimerne i perioden 1. juni – 24. juni. Kortlægningen blev foretaget i dagtimerne og omfattede ud over

ketsjning efter haletudser og larver også visuelle eftersøgning af observationer af æg og individer af padden.

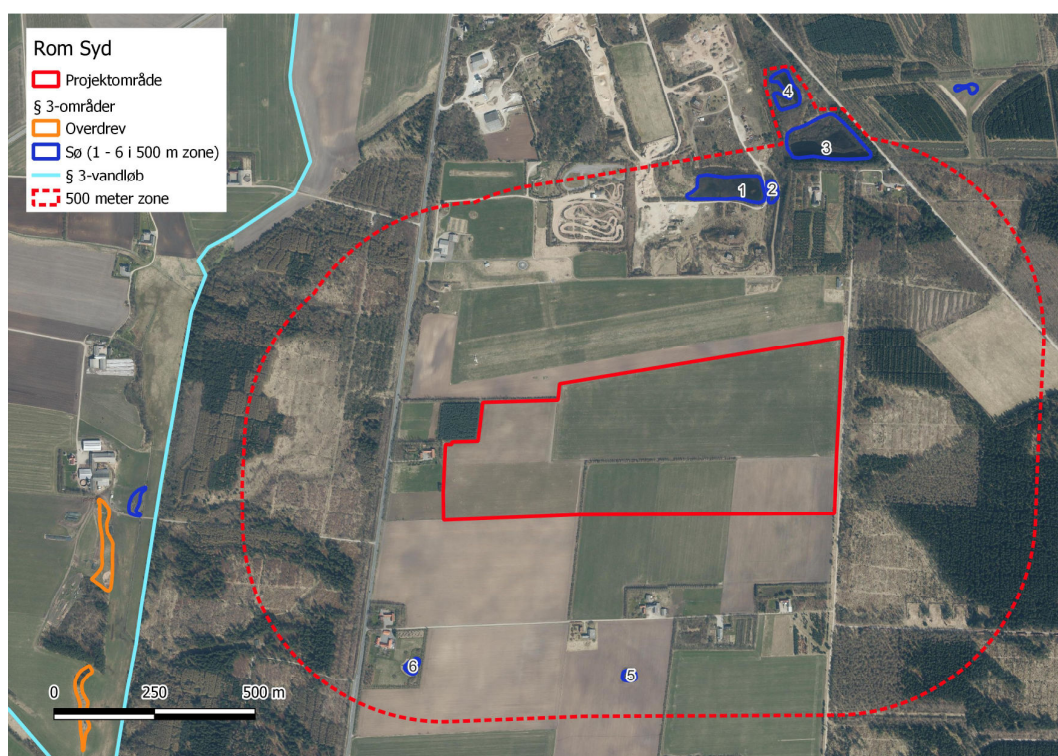
Kortlægningen blev desuden suppleret med lysning efter salamandre i søerne i den nordlige del af undersøgelsesområdet i august måned.

Udvælgelse af lokaliteter

Det såkaldte livsrum for stor vandsalamander og spidssnudet frø angives, at være et areal med op til 1 km diameter, dvs. radius af arealet er maksimalt 500 meter (Ref. 9), se Tabel 1. Dvs. individer af stor vandsalamander og strandtudse, der befinder sig mere end 500 meter fra projektarealerne må vurderes ikke, at kunne sprede sig til projektarealerne. For, at kortlægge ynglebestande af stor vandsalamander og spidssnudet frø, der potentielt kan vandre til projektarealerne blev der udlagt kortlægningslokaliteter inden for 500 meter zonen omkring projektområdet. De udvalgte lokaliteter omfattede seks søer, der alle er udpeget som § 3-naturområder, se Figur 2.

Tabel 1. Tabel over padders vandringsafstande og livsrum fra Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning (Ref. 9). Livsrum for strandtudse angivet som op til 3 km diameter.

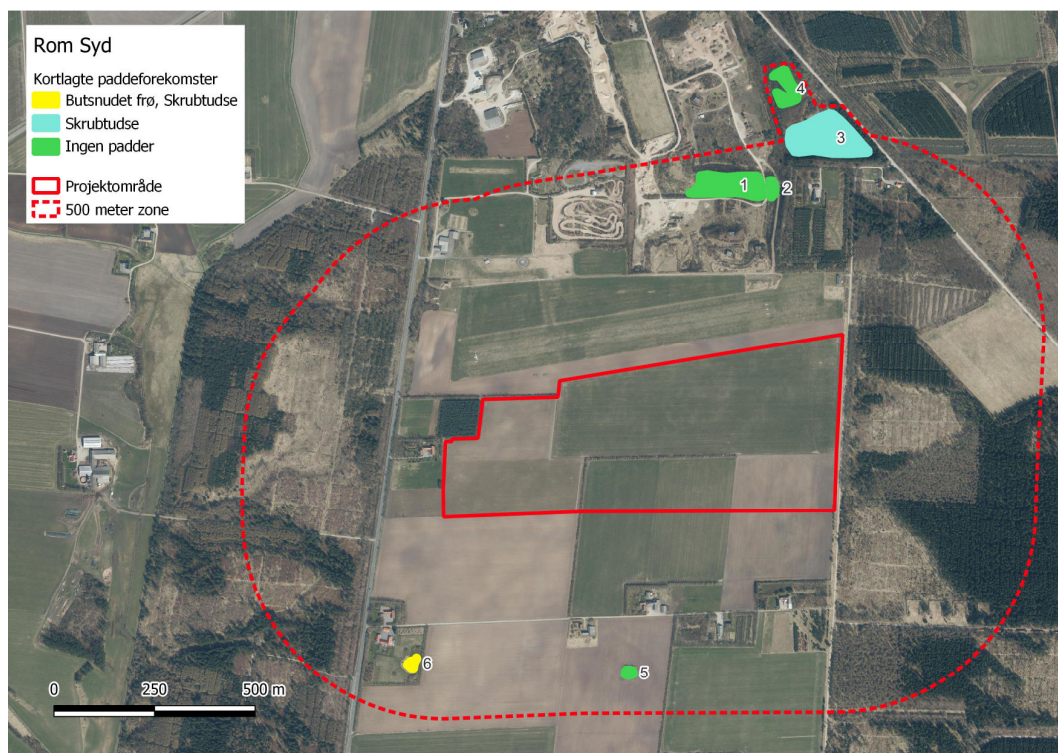
Art	Normal ynglevandring	Livsrum diameteren af arealet	Spredningsafstand over kort tid (1-2 år) eller store barrierer	Spredningsafstand over lang tid eller små barrierer
Lille vandsalamander	0 - 100 m	Ca. 400 m	Ca. 400 m	? flere km
Stor vandsalamander	0 - 800 m	? ca. 1 km	Ca. 800 m	? flere km
Bjergsalamander	0 - 100 m	Ca. 400 m	? ca. 400 m	? flere km
Klokkefrø	Få - 200 m	Ca. 800 m	Ca. 200 m	Over 1 km
Løgrø	Få - 200 m	Ca. 600 m	Ca. 200 m	Over 1 km
Løvrø	Få - 400 m	Ca. 1 km	Ca. 400 m	Ca. 4 km
Skrubtudse	500 - 1500 m	Ca. 2 km	Ca. 1 km	Ca. 3 km
Strandtudse	Få - 200 m	1 - 3 km	1 - 3 km	Ca. 4 km
Grønbroget tudse	Få - 1000 m	1 - 2 km	1 - 2 km	Ca. 4 km
Butsnudet frø	100 - 300 m	Ca. 800 m	Ca. 500 m	Ca. 1 km
Spidssnudet frø	100 - 300 m	Ca. 800 m	Ca. 500 m	Ca. 1 km
Springfrø	100 - 500 m	Ca. 1 km	Ca. 500 m	Over 1 km
Grøn frø	Få - 500 m	?	Ca. 500 m	2-3 km over land

Figur 2 Lokalteter udvalgt til kortlægning af padder.

3.2.1 Resultater af kortlægningen af padder

Lokaliteterne besøgt i dagtimerne hvor der blev ketsjet efter paddeyngel samt foretaget visuelle observationer. Den ene lokalitet, lokalitet 6 beliggende i en indhegnet parklingende have, var ikke tilgængelig på besigtigelsestidspunktet tidligt om morgenen 24. juni 2022. Ejeren blev senere interviewet vedr. forekomst af padder i søen, se Tabel 2.

Figur 3 Resultater af kortlægning af padder ved 1. og 2. runde af kortlægning. Bemærk, at kortlægningsindsatsen var forskellig inden for hhv. 500 m og 1500 undersøgelsesområderne omkring projektarealerne.

Tabel 2 Resultaterne af kortlægningen af padder i 2022. Forekomster af bilag IV-padder er markeret med fed. Bemærk, at der ved lokaliteterne 14 – 52 udelukkende blev foretaget natlig lytning efter strandtudse.

Sø nr.	Dato	Noter	Forekomst af padder
1	24. juni 2022	Søen var delt i to dele. Omkranset yderst af pilekrat med omfattende rørskov omkring vandfladerne. Søen fremstod med klart vand. Forekomst af spædpindsvineknop og skov-kogleaks. Skalle observeret i den østlige del af søen.	Ingen padder.
2	24. juni 2022	Sø med stejle brinker og omkranset af pil. Vandflade 100 % dækket af opvækst af dynd-padderok. Ret klart vand men med forekomst af nogle trådalger.	Ingen padder
3	24. juni 2022	Sø med stejle brinker og tæt omkranset af pil beliggende i tidligere grusgrav. Østlig del vanskelig tilgængelig pga. omfattende og tæt pilekrat. Vand brunligt og noget uklart. Skalle observeret i den vestlige del.	Få haletudser af skrubtudse.
4	24. juni 2022	Dyb sø med stejle brinker beliggende i tidligere grusgrav. Tæt omkranset langs det meste af brinken af omfattende pilekrat. Lidt uklart brunligt vand.	

Sø nr.	Dato	Noter	Forekomst af padder
		Søen havde bestand af skalle.	
5	24. juni 2022	Vandhul på afgræsset kreaturindhegning. Nærmest intet vand og mudret bund meget trådt op af kreaturer. Uegnet som ynglelokalitet for padder.	Ingen padder.
6	24. juni 2022	Sø beliggende i grundigt afhegnet parklignende have med diverse dyrefolde. Søen var ikke tilgængelig på besigtigelsestidspunktet. Søen er ifølge senere samtale med ejeren etableret som badesø og er flere meter dyb. Ejeren oplyste, at der kan træffes skrubbudse og frøer, der vurderet efter ejerens beskrivelse, kan være butsnudet frø, i haven. Luftfotos viser, at søen er kunstigt anlagt i perioden 2008-2010. Det vurderes her, at søen, pga. den store vanddybde og stejle brinker, er uegnet som ynglested for spidssnudet frø, der stiller store krav til deres ynglelokaliteter, hvor lysåbne lavvandede søer, der hurtigt bliver opvarmede i foråret, foretrækkes.	Skrubbudse og sandsynligvis butsnudet frø.

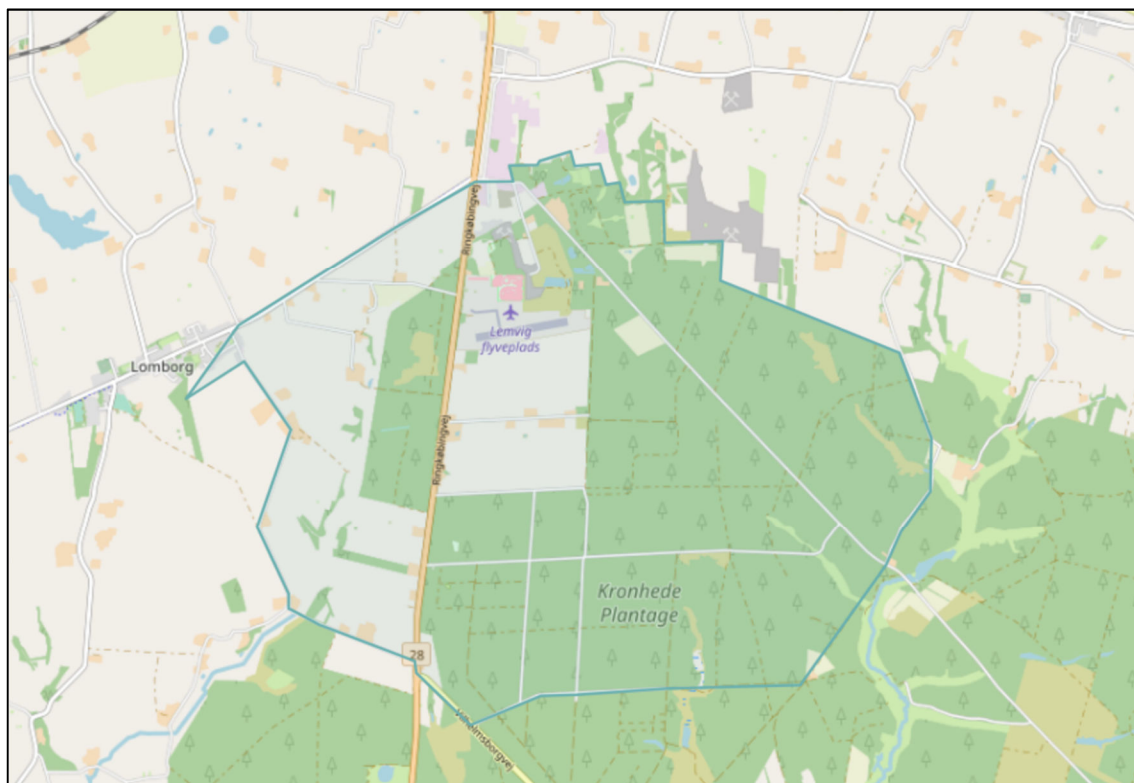
Stor vandsalamander kan påvises effektivt om natten ved lysning med kraftig lygte. Der blev ikke observeret salamander ved den natlige kortlægning.

Dele af brinkerne langs lokaliteterne 1 til 4 var utilgængelige pga. tæt pilekrat langs dele af brinkerne, hvilket gjorde ketsjning efter larver og haletudser vanskelig.

Da lejligheden bød sig, blev det derfor besluttet, at gennemføre et ekstra forsøg på påvisning af forekomst af stor vandsalamander på lokaliteterne 1 til 4 om natten d. 9. august 2022. Der blev ikke observeret nye fund af padder ved den natlige lysning.

4 Kendte forekomster af rødlistede arter

Der er hentet eksisterende data (Ref. 1) fra de seneste 10 år for registrerede forekomster af rødlistede arter i et større område omkring projektområdet, som fremgår af kortet i Figur 4. Der er gennem de seneste 10 år registreret 39 rødlistede arter hvoraf 31 er fugle, 1 er et pattedyr, 1 er en paddeart og 6 er arter af svampe og laver.

Figur 4. Området omkring projektområdet, indtegnet med blå streg, hvorfra der er hentet data for forekomster af rødlistede arter inden for de seneste 10 år.

Fuglearter

Der er registreret 31 rødlistede fuglearter i området hvoraf de fleste er relativt vidt udbredte og almindelige arter. De fleste af arterne, som f.eks. løvsanger, gulspurv og grønsiken, spurvehøg og blishøne, er vidt udbredte og talrige i Danmark. Grunden til, at de pågældende arter er blevet rødlistede er en generel og stor nedgang i populationen i Danmark. Flere af de 31 arter er mindre almindelige, det drejer sig primært om:

Natravn, der er kendt fra Kronhede Plantage.

Vendehals, der er kendt fra Kronhede Plantage og et areal nord for flyvepladsen.

Isfugl, der er kendt fra Kronhede Plantage.

Svaleklire, der er kendt fra Kronhede Plantage.

Havørn, der er kendt fra Kronhede Plantage og er set overflyvende over flyvepladsen i 2016.

Bjergvipstjert, der er kendt fra Kronhede Plantage.

Stor tornskade, der er kendt fra Kronhede Plantage.

Fiskeørn, der blev observeret i et område vest for Ringkøbingvej marts 2020. Fiskeørn har desuden gennem en årrække ynglet i Klosterhede Plantage.

Pattedyr

Bæver, der også er en bilag IV-art, rødlistet som Truet. Bæver er blevet set på relativ stor afstand inde i Kronhede Plantage.

Padder

Butsnudet frø, rødlistet som Næsten truet. Der er tale om to registrerede forekomster hhv. fra en lokalitet mod sydvest, vest for Ringkøbingvej fra 2012 samt en registrering fra den østlige del af Kronhede Plantage i 2021.

Arter af svampe og laver

Citrongul orangelav, rødlistet som Utilstrækkelig data, dvs. det er usikkert om den er truet. Arten er fundet i et af de tilstødende fredskovarealer øst for projektområdet.

Candelariella xanthostigmoides, en art af svamp, rødlistet som truet. Arten er fundet på relativ stor afstand inde i Kronhede Plantage.

Flaske-tallerkenlav, rødlistet som Utilstrækkelig data, dvs. det er usikkert om den er truet. Arten er fundet på relativ stor afstand inde i Kronhede Plantage.

Grå mankelav, rødlistet som Kritisk truet. Arten er fundet på relativ stor afstand inde i Kronhede Plantage.

Brusk-huesvamp, rødlistet som Sårbar. Arten er fundet på relativ stor afstand inde i Kronhede Plantage.

Bryostigma muscigenum, en art af svamp, rødlistet som Utilstrækkelig data, dvs. det er usikkert om den er truet. Arten er bl.a. fundet i inde i Kronhede Plantage syd for projektområdet.

5 Besigtigelse af projektarealer

Ved besigtigelserne blev projektarealet delt op i 20 besigtigelseslokaliteter. Placeringen af de 49 besigtigelseslokaliteter er indikeret på Figur 5 som punkter, der ikke angiver udbredelsen af lokaliteten. Hvor f.eks. et læhegn er angivet som et punkt omfattede besigtigelsen og lokaliteten hele læhegnets længde.

De besigtigede arealer var alle dyrkede marker med høstet korn eller majs.

Det blev konstateret, at projektområdet ikke rummede arealer med væsentlige naturværdier.

De fleste af de 20 bestod af læhegn, marker eller markskel.

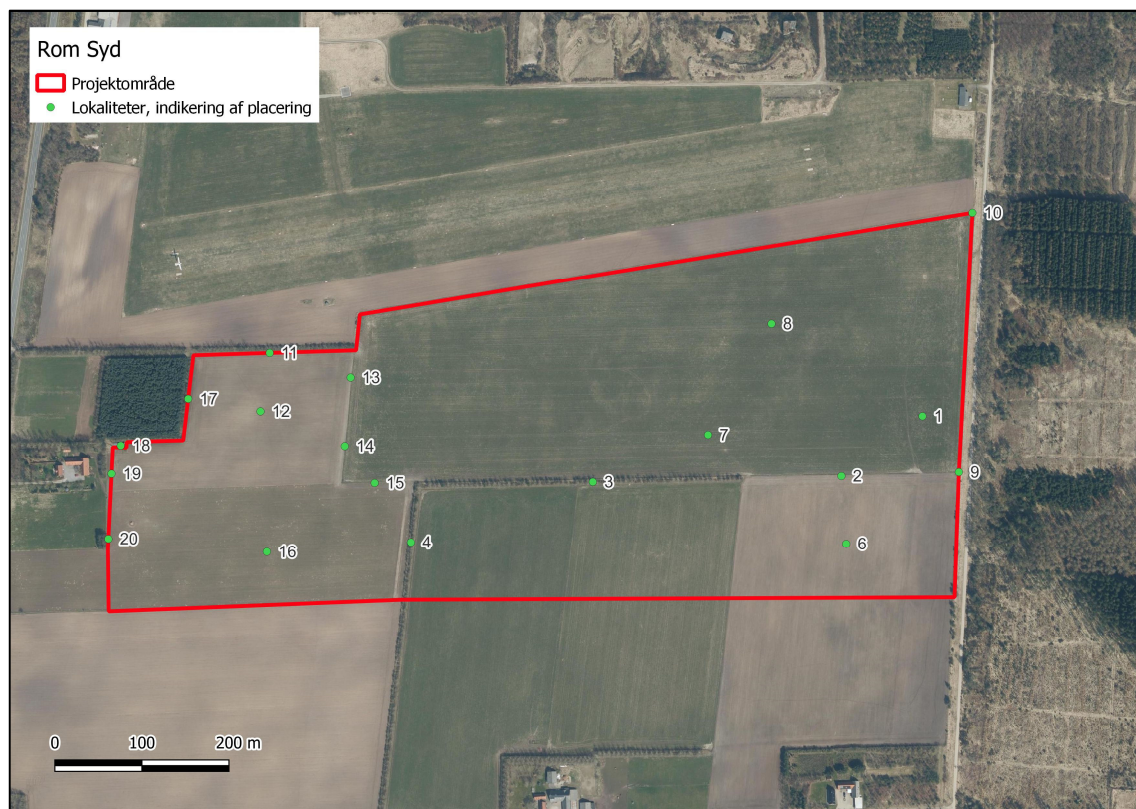
Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at de besigtigede læhegn relativt unge og, at de var etableret til formålet dvs. med en artssammensætning af høje træarter hvorimellem der var plantet lavere træarter og buske. Læhegnene havde generelt en højde på anslået 6-8 meter og de var alle relativt smalle.

De besigtigede arealer vurderedes overordnet ikke, at udgøre potentielt værdifulde levesteder for bilag IV-arter.

Skovbrynet ved besigtigelseslokalitet 17 vurderes, at have en mindre potentiel værdi som rastelokalet for padder.

Den eneste ualmindelige art, der blev observeret ved besigtigelserne var et enkelt individ af stor hornugle, der blev skræmt op ved læhegnet/skovbrynet ved besigtigelseslokalitet 41. Stor hornugle er en fåtallig ynglefugl i Danmark med en bestand, der i 2013 blev opgjort til 70 par (Ref. 4). Stor hornugle er ofte tilknyttet grusgrave hvor den typisk raster og yngler oven for stejle skrænter.

Gennemgang af de 20 besigtigelseslokaliteter, inden for projektområdet, blev foretaget d. 22. september 2022.

Figur 5 Projektarealet ved Rom Syd med indikeret placering af de 20 besigtigelseslokaliteter.

Tabel 3 Gennemgang af de besigtigede lokaliteter udlagt i projektområdet for Rom Syd.

Beskrivelse	Foto
Lokalitet 1 Vestsiden af Hegndalsvej mellem mark og vej. Den sydlige del med mindre ædelgraner. Den nordlige del uden træer. Areal langs vejkant domineret af forskellige græsarter samt f.eks. ager-tidse, almindelig mangeløv, rødknæ, vild kørvel, gråbynke og rejnfan. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	 Sydlig del.

	 <i>Nordlig del</i>
Lokalitet 2 Markskel, ca. 1 meter bredt. Domineret af græsser og ager-tidsel. Desuden forekomst af f.eks. gråbynke og almindelig syre. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	
Lokalitet 3 Læhegn af poppel samt mindre vedplanter som f.eks. slåen, liguster, almindelig hyld, hassel og sargentsæble. Læhegnet var ca. 6-8 meter højt med stammer på op til ca. 10-15 cm i diameter. Vegetationen på arealet under læhegnet var domineret af arter græsser og gråbynke. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet, som er bevokset af læhegnet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter. Læhegnets træer blev besigtiget og der blev ikke observeret hulheder, der potentielt kan anvendes af flagermus som yngle- eller rastelokalitet.	

Lokalitet 4 Læhegn af poppel samt andre arter som bjergfyr, vinter-eg, kirsebær samt mindre arter som hassel, sargentsæble, gyvel og engriflet hvidtjørn. . Læhegnet var ca. 6-8 meter højt med stammer på op til ca. 10-15 cm i diameter. Vegetationen på arealet under læhegnet var domineret af græsser og arter som f.eks. feber-nellikero, horse-tidsel og gråbynke. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet, som er bevokset af læhegnet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter. Læhegnets træer blev besigtiget og der blev ikke observeret hulheder, der potentielt kan anvendes af flagermus som yngle- eller rastelokalitet.	
Lokalitet 5 Indhegnet græsmark. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	Intet foto
Lokalitet 6 Indhegnet høstet kornmark. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	

Lokalitet 7 Indhegnet majsmark. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	
Lokalitet 8 Høstet kornmark. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	
Lokalitet 9 Smalt, ca. 0,5 meter, skel mellem majsmark og høstet kornmark. Domineret af lugtløs kamille. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	
Lokalitet 10 Smalt skel ved den nordlig afgrænsning af projektområdet på høstet kornmark. Vegetation af græsser og f.eks. gråbynke og ager-tidsel. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	

Lokalitet 11 Læhegn af f.eks. ahorn, kirsebær, bøg, engriflet hvidtjørn, poppel, alm. hyld og rynket rose. Læhegnet var ca. 6-8 meter højt med stammer på op til ca. 20-25 cm i diameter. Vegetationen på arealet under læhegnet var domineret af almindelig hundegræs, og andre græsser samt arter som f.eks. rejnfan, vild kørvel, ager-tidsel gråbynke og stor nælde. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet, som er bevokset af læhegnet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter. Læhegnets træer blev besigtiget og der blev ikke observeret hulheder, der potentielt kan anvendes af flagermus som yngle- eller rastelokalitet.	
Lokalitet 12 Høstet kornmark. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	
Lokalitet 13 Markareal mellem to markparceller. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	

Lokalitet 14 Smalt markskel mellem kornmark og majsmark. Domineret af græsser og gråbynke samt lidt urter som mælkebøtte, lugtløs kamille, musevikke og stor nælde. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	
Lokalitet 15 Smalt markskel domineret af græsser og gråbynke. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	
Lokalitet 16 Høstet kornmark. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	
Lokalitet 17 Skovbryn af vedplanter som rød-el, stilk-eg, almindelig hyld og engriflet hvidtjørn. Skovbrynet var ca. 6-8 meter højt med stammer på op til ca. 15-20 cm i diameter. Vegetationen på arealet ved skovbrynet var domineret af arter som f.eks. vild kørvel, rød svingel og almindelig kongepen. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i>	

Arealet, som er bevokset af skovbrynet vurderes, at have en mindre potentiel værdi som rastelokalet for padder. Skovbrynets træer blev besigtiget og der blev ikke observeret hulheder, der potentielt kan anvendes af flagermus som yngle- eller rastelokalitet.	
Lokalitet 18 Mindre kvadratisk areal anvendt til køkkenhave samt solcellepanel omkranset af bræmme med opvækst af primært almindelig hundegræs samt ager- og horse-tidse. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter.	
Lokalitet 19 Læhegn langs have af navr, lind, kirsebær, hassel, ahorn og poppel. Læhegnet var ca. 6-8 meter højt med stammer på op til ca. 20-30 cm i diameter. Vegetationen på arealet under læhegnet var domineret af græsser og gråbynke. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet, som er bevokset af læhegnet vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter. Hulheder i en flækket gren i en poppel blev vurderet kun, at have ringe potentiale for forekomst af flagermus idet hulhederne blev vurderet, at være meget udsat for vind- og regnpåvirkning. Læhegnets øvrige træer blev besigtiget og der blev ikke observeret andre hulheder, der potentielt kan anvendes af flagermus som yngle- eller rastelokalitet.	

Lokalitet 20 Trægruppe af ædelgran, bjergfyr og ahorn op til ca. 6-8 meters højde med stammer på op til ca. 20-25 cm i diameter. Desuden ca. 0,5 meter bredt markskel. <i>Vurderet potentiel forekomst af bilag IV-arter:</i> Arealet ved markskellet og bevoksningen vurderes ikke, at udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter. Bevoksningens træer blev besigtiget og der blev ikke observeret hulheder, der potentielt kan anvendes af flagermus som yngle- eller rastelokalitet.	
---	--

5.1 Kortlægning af træers potentiale som levested for flagermus

Projektområdet rummer ingen bygninger og selve arealerne rummer ingen træer, der potentielt kan anvendes som yngle- eller rastelokalitet for flagermus. Flere af projektområdets marker er derimod omkranset af læhegn.

Kortlægning af træers potentiale som levested for flagermus blev foretaget i forbindelse med besigtigelsen af projektområdet. Læhegnene blev besigtiget til fods, hvor alle træerne blev besigtiget mht. art og størrelse samt forekomst af hulheder af potentiel værdi som yngle- eller rastelokalitet for flagermus.

Resultaterne af kortlægningen fremgår af tabellen med gennemgangen af lokaliteterne foroven. I de fleste læhegn mm., der blev kortlagt blev der ikke observeret hulheder, der potentielt kan anvendes af flagermus som yngle- eller rastelokalitet.

Et enkelt sted blev der fundet hulheder i en flækket gren i en poppel, som blev vurderet kun, at have ringe potentiale for forekomst af flagermus idet hulhederne blev vurderet, at være meget udsat for vind- og regnpåvirkning.

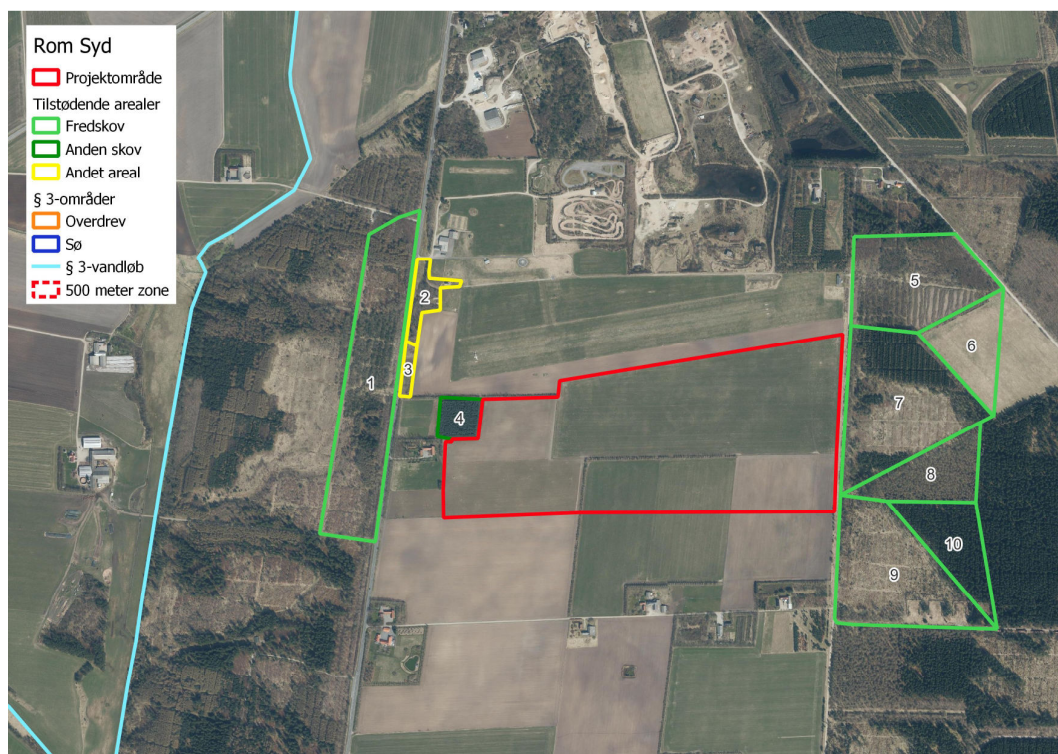
5.2 Besigtigelse af tilstødende fredskovarealer

De tilstødende fredskovarealer blev besigtiget med henblik på vurdering af deres potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter.

Besigtigelsen omfattede tilstødende fredskovarealer vest og øst for projektområdet. Ud over fredskovarealer blev enkelte andre arealer besigtiget, herunder et lilles stykke nåleskov, der støder op til projektområdets nordvestlige hjørne.

Fredsskovarealet mod øst er adskilt fra projektområdet af Hegndalsvej. Fredsskovarealet mod vest ligger ca. 140 meter fra projektområdet og er adskilt fra dette af Ringkøbingvej og et areal med mark, skov og have.

De tilstødende fredskovarealer, og andre arealer, blev delt op i 10 delområder, se Figur 6, som blev besigtiget hver for sig. Ved besigtigelsen blev hvert af arealerne vurderet mht deres potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter.

Figur 6 De ti tilstødende arealer, der blev besøgt.

Beskrivelse	Foto
Tilstødende skovareal 1 Variert ekstensivt dyrket areal af fredskov mellem landevej og skovvej, der primært består af seks forskellige arealer. En nordlige del domineret af store lærk. En central nordlige del der er et nyplantet areal med lærk, bøg med opvækst af gyvel og en central del med mindre løvtræer herunder seljepil. Arealerne rummer også andre vedplanter som bjergfyr, lærk, bøg, vinter-eg, glansbladet hæg, engriflet hvidtjorn og rødgran samt andre plantearter som almindelig mangeløv, bredbladet mangeløv, brombær, hindbær lyng-snerre, bølget bunke, alm. hundegræs og blåtop. En central sydlige del der fremstår som et mm. hedelignende areal på tidligere skovbund med mange år gamle store stubbe. Vegetation af arter som hedelyng,	 Den centrale sydlige del som er en tidligere skovbund med hedearter, men også meget mos.

engelsød, smalbladet mangeløv, bølget bunke og blåtop, men også med opvækst af mange vedplanter som f.eks. glansbladet hæg, bøg, seljerøn og stilkeg. Arealet rummer også partier med større lærk og rødgran. En sydlig del med ung skov af eg. En østlige bræmme i sydlig del ud mod landevejen men mindre løvtræer som glansbladet hæg men også iblandet høje lærk. Der blev observeret fugle som fuglekonge, musvåge bogfinke, fasan og solsort. <i>Vurderet potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter:</i> Skovarealet er varieret, ekstensivt dyrket og vurderes potentielt, at kunne udgøre et værdifuldt levested for bilag IV-arter og rødlistede arter herunder som potentiel rastehabitat for bestande af padder.	
Tilstødende skovareal 2 Bepplantningsbælte ml. landevejen og flyvepladsen bestående af krat med bl.a. vinter-eg, engriflet hvidtjørn, glansbladet hæg, bjergfyr og kirsebær. Artsfattig bundvegetation af f.eks. almindelig mangeløv og rødknæ. Der voksede desuden gyvel langs arealets østlige afgrænsning. <i>Vurderet potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter:</i> Den relativt lille træbevoksning vurderes kun, at have begrænset potentiel værdi som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter. Arealet vurderes potentielt, at have en mindre potentiel værdi som rastehabitat for padder.	
Tilstødende skovareal 3 Bælte med urtevegetation ml. landevejen og flyvepladsen. Arealet er domineret af rejnfan og ager-tidsel, tuer af almindelig hundegræs samt stor nælde og hindbær.	Intet foto

Opvækst af vedplanter som seljærøn, engriflet hvidtjørn, almindelig hyld. <i>Vurderet potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter:</i> Den relativt lille areal med højstaudevegetation vurderes kun, at have meget ringe potentiel værdi som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter.	
Tilstødende skovareal 4 Tætbeplantet parcel med hvid-ædelgran stort set uden vegetation i skovbunden ud enkelte fjerbregne samt blåtop i lysåbne pletter. Der er anlagt bl.a. smalle trampestier og shelter til rekreative formål. <i>Vurderet potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter:</i> Skoven med monokultur af tæt voksende ædelgran vurderes kun, at have begrænset potentiel værdi som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter. Arealet vurderes, at have en moderat potentiel værdi som rastehabitat for padder.	
Tilstødende skovareal 5 Arealet bestod primært af en sydlig del af ryddet skov samt en nordlig del med primært yngre birk. Den sydlige del var et nyligt ryddet areal med stubbe af store nåletræer, med opvækst af f.eks. gyvel og hindbær. Den nordlige del bestod af lysåben skov hvor der for år tilbage er ryddet skov af store nåletræer. Arealet var domineret af yngre dunbirk samt indslag af større rødgran og enkelttræer af f.eks. hvid-ædelgran. Bund domineret af gyvel og hindbær og brombær. Der blev observeret lille korsnæb. <i>Vurderet potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter:</i>	 <i>Ryddet skovareal i den sydlige del.</i>

Den sydlige ryddede del vurderes, at have en moderat potentiel værdi som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter. Den nordlige del er mere varieret og vurderes, at kunne udgøre et potentielt værdifuldt levested for bilag IV-arter og rødlistede arter herunder som rastehabitat for bestande af padder.	 <i>Lysåben skov af dynbirk i den nordlige del.</i>
Tilstødende skovareal 6 Græsmark på et areal der er registreret som fredskov. Græsmarken havde lav vegetation med f.eks. hvidkløver, mælkebøtte, rødknæ, lav ranunkel og lancetvejbred. Bund desuden med meget mos. <i>Vurderet potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter:</i> Græsmarken vurderes kun, at have moderat potentiel værdi som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter.	
Tilstødende skovareal 7 Nordlig del med tæt plantage med monokultur af store rødgran. Bundvegetation artsfattig domineret af mosser og blåtop ved stier. Der blev observeret fuglekonge og den rødlistede, men meget almindelige og vidt udbredte, grønsiken. Den nordlige del bestod af areal beplantet med unge lærk. Arealet havde tæt opvækst af hindbær og brombær ml. de unge lærk samt opvækst af skovfyr. I den sydvestlige del var der et areal med større rødgran uden underskogsvegetation. <i>Vurderet potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter:</i> Skoven i den nordlige del med monokultur af tætvoksende rødgran	 <i>Den nordlige del med rødgran.</i>

vurderes, at have en moderat potentiel værdi som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter. Arealet vurderes potentielt, at have en mindre potentiel værdi som rastehabitat for padder. Den nordlige del med dyrkning af lærk vurderes, at have en moderat potentiel værdi som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter. Arealet vurderes potentielt, at have en moderat potentiel værdi som rastehabitat for padder.	 <i>Den sydlige del med lærk.</i>
Tilstødende skovareal 8 Plantage med monokultur af gamle høje lærk. Skovbunden var domineret af græsser samt almindelig mangeløv, brombær, smalbladet mangeløv og bredbladet mangeløv. Der blev observeret en større flok ringdue. <i>Vurderet potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter:</i> Skoven med monokultur af gamle lærk vurderes, at have en moderat potentiel værdi som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter. Arealet vurderes potentielt, at have en moderat potentiel værdi som rastehabitat for padder.	
Tilstødende skovareal 9 Parti tilplantet med unge lærk. Desuden opvækst af bjergfyr, rødgran og dyvel. Bund dækket af hindbær og brombær samt græsser som bølget bunke og almindelig hundegræs. Der blev observeret gærdesmutte. <i>Vurderet potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter:</i> Beplantningen med lærk vurderes, at have en moderat værdi som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter. Arealet vurderes, at have en moderat potentiel værdi som rastehabitat for padder.	

Tilstødende skovareal 10

Plantage af høje rødgran. Bunde af bølget bunke og mosser. Desuden arter af smalbladet mangeløv, fjerbregne, blåtop og fingerbøl.

Vurderet potentiale som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter:

Monokulturen af tætvoxende rødgran vurderes, at have en moderat potentiel værdi som levested for bilag IV-arter og rødlistede arter. Arealet vurderes, at have en mindre potentiel værdi som rastehabitat for padder.

6 Referencer

Ref. 1 Arter.dk Hjemmesiden arter.dk er udviklet som et samarbejde mellem Miljøstyrelsen, Statens Naturhistoriske Museum, Naturhistorisk Museum Aarhus og DanBIF.

Ref. 2 Baagøe, H. J. & Jensen, T. S. (red.) 2007. Dansk pattedyr atlas. Gyldendal.

Ref. 3 Danmarks Miljøportal: <https://arealinformation.miljoeportal.dk>

Ref. 4 DOFbasen. <https://dofbasen.dk/>

Ref. 5 Naturstyrelsen, Miljøministeriet 2013. Forvaltningsplan for flagermus. Beskyttelse og forvaltning af de 17 danske flagermus-arter og deres levesteder.

Ref. 6 NOVANA – Det nationale overvågningsprogram. Delprogram for terrestriske naturtyper og arter. <https://novana.au.dk/natur/>.

Ref. 7 Overvågning af markfirben *Lacerta agilis*, TA. nr.: A16. Teknisk anvisning for NOVANA-overvågning af markfirben.

Ref. 8 Overvågning af padder, TA. nr.: A17, version 2. Teknisk anvisning for NOVANA-overvågning af Padder.

Ref. 9 Søgaard, B. & Asferg, T. (red.) 2007. Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. – Faglig rapport fra DMU nr. 635.

Ref. 10 Region Midtjylland, 2022. Afgrænsningsudtalelse til miljøvurdering af råstofvindings-projekt på dele af matr.nr. 24f, 24i og 24g Rom Hede, Rom i Lemvig Kommune.